

Flamingo's in Nederland www.flamingosinnederland.info

Sinds de zeventiger jaren van de afgelopen eeuw leven er flamingo's in volle vrijheid in West Europa. Het zijn Grote Flamingo's (*Phoenicopterus antiquorum/roseus*) die in zuidelijk Europa inheems zijn en die tevens in Afrika en Azië van nature voorkomen, en Chileense Flamingo's (*Phoenicopterus chilensis*) die bekend zijn van Zuid Amerika en daar behalve in het Andesgebergte ook in lager gelegen gebieden leven. Daarnaast werden in de afgelopen decennia Kleine Flamingo's (*Phoeniconaias minor*) (tot wel 7 stuks) en een enkele Caribische Flamingo (*Phoenicopterus ruber*) in Nederland gezien, maar deze twee vormen werden hier na 2015 niet meer vastgesteld.

Kleine Flamingo's leven van nature in Afrika en Azië, op veel plaatsen samen met Grote Flamingo's, en ze laten zich af en toe in kleine aantallen zien in de broedkolonies van de Grote Flamingo's in Zuid Europa. Zowel de Grote als de Kleine Flamingo's kunnen vanuit Afrika en Zuid Europa op eigen kracht in noordelijker contreien terecht zijn gekomen. Vroeger leefden hier al Grote Flamingo's, maar die zijn enige duizenden jaren geleden verdwenen, mogelijk als gevolg van menselijke activiteiten. Veranderde en voor flamingo's verbeterde leefomstandigheden zouden een verklaring kunnen zijn voor hun hervestiging.

Van de andere twee soorten wordt aangenomen dat ze hier door menselijke interventie zijn gearriveerd (weggevoerd uit gevangenschap of bewust losgelaten), hoewel een spontane oversteek van de oceaan door de Chileense Flamingo's niet volledig kan worden uitgesloten. Flamingo's zijn immers goede vliegers die tijdens zwerftochten soms duizenden kilometers van hun geboortegrond af kunnen dwalen.

Omdat de drie *Phoenicopterus*-flamingovormen erg nauw aan elkaar verwant zijn, hebben ze, wanneer ze elkaar treffen, er geen moeite mee zich in gemengde leefgroepen aaneen te sluiten, en ook niet om onderling te hybridiseren. De populatie in West Europa telt in 2017 ruim 30 Chileense en ruim 15 Grote Flamingo's. Verder zijn er 15 á 20 hybriden, zowel hybriden tussen Grote en Chileense Flamingo's als hybriden tussen Grote en Caribische. Van de ene Caribische Flamingo die van 1994 tot 2016 deel uitmaakte van de populatie leven nog diverse nakomelingen. De gemengde flamingogroep broedt al vijfendertig jaar in het Zwillbrocker Venn in Duitsland, nabij de grens met Nederland. Bijna jaarlijks komen er in de broedkolonie jonge flamingo's uit het ei. Elk broedpaar produceert slechts één ei, maar flamingo's kunnen tientallen jaren oud worden en een gemiddelde van 5 á 6 opgroeiende jongen per jaar is voldoende om de populatie in stand te houden. De jonge flamingo's in de broedkolonie worden geringd, elk met een ring met een unieke code om ze in hun verdere leven individueel te kunnen volgen.

De flamingo's hebben de wateren in Nederland en aangrenzend Duitsland als leefgebied en trekken, afhankelijk van de voedselbeschikbaarheid ter plaatse, van de ene plek naar de andere. In de winter houden ze zich meestal op in de Nederlandse Delta, de laatste jaren met name in het Grevelingenmeer. Flamingo's zijn voor het vinden van voedsel afhankelijk van open water en gewoonlijk vriest hier het water niet dicht. Op geen enkele manier wordt in de aanwezigheid van de flamingo's in West Europa door mensen ingegrepen.

Nog steeds is het waarnemen van vrij levende flamingo's in Nederland voor veel mensen een bijzondere ervaring. Vaak denkt men ten onrechte dat flamingo's tropische vogels zijn en hier niet zouden kunnen overleven. Flamingo's in de winter tussen het ijs passen daarom niet goed bij het beeld dat men altijd had. Voor sommigen is dat de reden om over de aanwezigheid van deze vogels in Nederland meer informatie te gaan zoeken. En bij zoeken op het internet komt men dan al snel op deze webpagina terecht.

Vrij beschikbare informatie

Deze internetsite werd in 2007 gestart door Joop Treep. Joop bestudeert al bijna vijftig jaar als zelfstandig onderzoeker de orde der flamingoachtigen (*Phoenicopteriformes*) in al zijn facetten. Hij is deskundig op het gebied van het vóórkomen van vrij levende flamingo's in

West Europa. Hij schreef artikelen over dit fenomeen en over meer algemene flamingo-onderwerpen. Diverse teksten van hem werden in tijdschriften gepubliceerd.

Het doel van de website is om aan geïnteresseerden serieuze informatie te verschaffen over flamingo's in het algemeen en flamingo's in Nederland in het bijzonder. Deze site is geen fotoarchief; mooie foto's van flamingo's kunnen op vele andere websites gevonden worden.

De door Joop geschreven opstellen kunnen als pdf-documenten worden opgevraagd. Daarvoor worden geen kosten in rekening gebracht. Wél wordt aan de gebruikers gevraagd respectvol om te gaan met het eigendomsrecht/©copyright dat bij de schrijver berust. Gegevens die op deze website gevonden worden, mogen natuurlijk in een eigen verhaal worden gebruikt, mits de bron wordt vermeld; het klakkeloos overschrijven van teksten of delen daaruit is niet toegestaan. Het doorlinken vanaf andere websites naar deze site is wel toegestaan en wordt bovendien zeer gewaardeerd. Bij het gebruik van de opstellen dient bedacht te worden dat veel teksten jaren geleden al geschreven werden en dat zaken inmiddels kunnen zijn veranderd.

Over de volgende tien onderwerpen zijn pdf's op de website beschikbaar:

- * Flamingo's in Nederland
- * Soorten, determinatie, naamgeving
- * Zeven hardnekkige misverstanden
- * Flamingo's in het Zwillbrocker Venn
- * Flamingobalts in het Zwillbrocker Venn
- * Bijzondere verhoudingen
- * Flamingohybridisatie
- * Flamingo's van dag tot dag; van 2007 tot en met 2015
- * Flamingojaaroverzichten 2007-2015
- * De feniks van Zwillbrock

Daarnaast kunnen nog pdf's van de volgende artikelen worden opgevraagd:

- * Flamingo's in het Noorder Dierenpark.
- * Koude winter deert flamingo's niet.
- * Flamingo's op het Wolderwijd.
- * Waarom flamingo's zo vaak op één poot staan.
- * Zijn flamingo's *Phoenicopteridae* blijvertjes in Nederlandse wateren?
- * Wordt de Grote Flamingo *Phoenicopterus antiquorum/roseus* een blijvend nieuwe soort in Nederlandse wateren?
- * Kleine Flamingo's in Nederland.
- * Periodieke massasterfte onder Kleine Flamingo's *Phoeniconaias minor* in Oostelijk Afrika.
- * Beknopte lijst van interessante flamingopublicaties.

In het Duits:

- * Flamingos im Zwillbrocker Venn.

In het Engels:

- * Flamingos presumably escaped from captivity find suitable habitat in Western Europe.
- * Reciprocal mounting and copulation behaviour of Chilean Flamingos *Phoenicopterus chilensis* in the Zwillbrocker Venn.

Flamingowaarnemingen

Het wordt zeer op prijs gesteld wanneer je waarnemingen van flamingo's in West Europa door wilt geven. Wil je dan zo goed mogelijk aangeven:

- de plaats van waarneming (zo mogelijk met GPS-locatie);
- de datum waarop de waarneming gedaan werd;
- het totale aantal waargenomen flamingo's;
- de aantallen flamingo's per flamingosoort;
- het aantal juveniele flamingo's (per soort, indien gedetermineerd, óf als totaal aantal

- juvenielen indien niet gedetermineerd);
- het aantal flamingo's dat niet gedetermineerd kon worden;

Een groot deel van de flamingo's die in Nederlandse wateren kunnen worden gezien heeft aan één of beide poten één of twee ringen, zowel metalen ringen als brede rode kunststof banden. De meeste ringen van de in Nederland vrij levende flamingo's werden in het Zwillbrocker Venn bij de jonge vogels aangebracht vóór ze uitvlogen. Ringaflezingen helpen bij het wetenschappelijke onderzoek naar het gedrag van de vrij levende flamingo's. Daarom bij het doorgeven van waarnemingen ook graag doorgeven:

- de plaats, kleur en vorm van de waargenomen ringen
- de code op de pootringen (indien afgelezen).